

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Στρατηγική ανάπτυξης
με όπλο την τεχνολογία

Ένα μεγάλο ποσοστό των ελληνικών επιχειρήσεων έχουν βάλει ως προτεραιότητα για τα επόμενα χρόνια την ψηφιακή τους αναβάθμιση στο πλαίσιο ενός ιδιαίτερα ανταγωνιστικού διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΚΟΥΦΟΥ

Η στροφή στον ψηφιακό μετασχηματισμό αποτελεί πλέον στοιχείο για τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα, στο πλαίσιο ενός ιδιαίτερα ανταγωνιστικού διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος. Είναι πλέον αποδεκτό ότι η πληθώρα των ψηφιακών εργαλείων που προσφέρει η τεχνολογία μπορούν να οδηγήσουν σε πιο αποτελεσματική λειτουργία και των ελληνικών επιχειρήσεων, κάτι που φαίνεται να είναι πλέον κατανοητό από την πλειονότητα των εταιρειών στη χώρα μας, μεγάλων αλλά και μικρότερων.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις με ένα σημαντικό ποσοστό έχουν βάλει ως προτεραιότητα την τεχνολογική τους ανάπτυξη τα επόμενα χρόνια, κάτι που επιταχύνθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας του Covid-19. Έρευνα της Grant Thornton για το ελληνικό επιχειρείν έδειξε ότι 6 στις 10 επιχειρήσεις σκοπεύουν (61%) τον επόμενο χρόνο να αυξήσουν τις επενδύσεις τους στον ψηφιακό μετασχηματισμό. Μέχρι σήμερα οι τέσσερις τεχνολογίες που κυρίως χρησιμοποιήθηκαν από τις ελληνικές επιχειρήσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους κατά την περίοδο 2018-2020 αφορούσαν τις τεχνολογίες διαδικτύου των πραγμάτων (35,5%), τις τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους - cloud computing (33,8%), τις τεχνολογίες κυβερνοασφάλειας - cyber security (29,2%) και τις τεχνολογίες ανάλυσης μαζικών δεδομένων - big data analytics (24,2%) όπως προκύπτει

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΕΣΩ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Ποσά σε εκατ. ευρώ

Συνδεσιμότητα
για τους πολίτες,
τις επιχειρήσεις,
το κράτος

582

ΣΥΝΟΛΟ
2.337Ψηφιακός
μετασχηματισμός
του κράτους
1.280Ψηφιακός
μετασχηματισμός
των επιχειρήσεων
475

8 +1 θέσεις για εθνική ψηφιακή

Η σημαντική ψηφιακή πρόοδος τα τελευταία χρόνια αναγνωρίζεται καθημερινά από το σύνολο των πολιτών και, σίγουρα, έχει άμεση αξία για όλους μας. Χρειάζεται, όμως, να αποφευχθεί η υπεραπλούστευση συγκεκριμένων διαπιστώσεων, όπως συχνά παρουσιάζονται στον δημόσιο διάλογο.

Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί πως τα όποια θετικά αποτελέσματα της τελευταίας διετίας δεν εμφανίστηκαν απλά και μόνο

ελέω κορωνοϊού: αφενός προϋπήρξε πολύς σχεδιασμός που οδήγησε στη φαινομενικά άμεση απόκριση του κράτους σε συνθήκες κρίσης (λ.χ. gov.gr, ψηφιακή υπεύθυνη δόση, κ.ά.),

που σχεδιάστηκαν και αναπτύχθηκαν από το gnet.gr), αφετέρου προϋπήρχαν κεντρικά πληροφοριακά συστήματα που μπορούσαν πλέον να αξιοποιηθούν με πολλαπλασιαστικά οφέλη και περαιτέρω ανάπτυξη υπηρεσιών (λ.χ. άυλη συνταγογράφηση επί του συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, ψηφιακή ταυτοποίηση taxisnet, κ.ά.)

Οι επισημάνσεις αυτές αναδεικνύουν δύο βασικές πλευρές της παρούσας φάσης εξέ-

λιξης της ψηφιακής πολιτικής στην Ελλάδα: Πρώτον, ότι σταδιακά κλείνει ο κύκλος των «γρήγορων νικών» (quick wins) στον τομέα της ψηφιακής πολιτικής. Έργα, νομοθετικές παρεμβάσεις και πολιτικές που ωριμάζουν από το 2012 (χρονιά ορόσημο καθώς τότε ψηφίστηκε ο πρώτος ολοκληρωμένος νόμος για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ο 4098/2012), επιτέλους έφτασαν στην ωρίμανση και υλοποίησή τους. Δεύτερον, ότι πλέον βρισκόμαστε στο σημείο που κεντρικό ζητούμενο καθίσταται η διάρκεια και συνέχεια της ψηφιακής πολιτικής, η τεχνολογική και επιχειρησιακή συνέχεια, όπως και η ανθεκτικότητα των πληροφοριακών συστημάτων στις πολλαπλές απειλές που εμφανίζονται πλέον με μεγάλη ένταση και σε μεγάλη έκταση, καθώς η αξία από την εξαγωγή δεδομένων αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του ψηφιακού οικοσυστήματος. Η ακεραιότητα και ανθεκτικότητα αυτή είναι πλέον απαραίτητα τόσο για την ακεραιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, όσο και για τη διασφάλιση και προστασία των ίδιων μας των δημοκρατικών θεσμών. Υπό αυτό το πρίσμα, η ασφάλεια και η ανοικτότητα των συστημάτων θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος της ανθεκτικότητας, ενώ ο ανοικτός συμμετοχικός ανασχεδιασμός των κεντρικών πληροφοριακών συστημάτων του κράτους θα πρέπει να αναδειχθεί σε κεντρικό στόχο της εθνικής ψηφιακής πολιτικής.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνω 8+1 αρχές:

1 ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ. Τα δεδομένα που διατηρούν Δημόσιο και ιδιωτικές

επιχειρήσεις για φυσικά και νομικά πρόσωπα, δεν πρέπει να αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης δίχως τη ρητή και αληθή συγκατάθεση και τον έλεγχο των ιδιοκτητών των δεδομένων. Προς τούτο, δύναται να συμβάλει ένας προοδευτικότερος και ριζοσπαστικότερος Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, μετά το 1ο βήμα που έγινε το 2016 με την αρχική θέσπισή του, το μοντέλο θα πρέπει να μετασχηματιστεί περαιτέρω από παθητική αποδοχή των όρων επεξεργασίας δεδομένων των πολιτών (αν όχι άγνοια και αδιαφάνεια) σε ενεργή συμμετοχή των πολιτών στη διαχείριση των δεδομένων τους.

2 ΑΝΟΙΓΜΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.

Να αναδειχθεί πάνω απ' όλα το άνοιγμα επί της αρχής της αγοράς πληροφορικής και επικοινωνιών και η αποτροπή ή μείωση των πιθανών εξαρτήσεων από έναν προμηθευτή (λ.χ. vendor lock-in). Για τον λόγο αυτό, κρίνεται απαραίτητος ο ορισμός ως προϋπόθεση της ανάπτυξης και διάθεσης ανοικτών διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών (APIs) σε όλα τα συστήματα του Δημοσίου που μπορούν να λειτουργήσουν ως τεχνολογική υποδομή, τόσο μεταξύ τους εσωτερικά, όσο και προς το κοινό ως υπηρεσία. Μια σχετική διάσταση αφορά στην ενίσχυση της προσβασιμότητας και την ανάπτυξη οικοσυστήματος ψηφιακής καινοτομίας με κορμό τις δημόσιες υπηρεσίες, ως πολιτικό στόχο, με την αξιοποίηση νέων μηχανισμών όπως το δίκτυο των Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας, αλλά

και το πολυδιαφημισμένο και στη χώρα μας (αλλά ακόμη μη υιοθετημένο) το ανοικτό και διαφανές μοντέλο της αγοράς προμηθευτών (marketplace) του GOV.UK.

3 ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΩΣ ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ.

Η ανάπτυξη και λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων του Δημοσίου, είναι σημαντικό να γίνεται στο πλαίσιο κεντρικού σχεδιασμού, με έμφαση στη διαλειτουργικότητα, τα ανοικτά πρότυπα και το ανοικτό λογισμικό, με αποκεντρωμένη υλοποίηση. Η αποκέντρωση αυτή, όχι μόνο θα βελτιώσει τόσο το άνοιγμα όσο και την ανάπτυξη της αγοράς, αλλά θα διασφαλίσει με κατάλληλη μέριμνα την αποφυγή επανα-υλοποιήσεων ανάλογων ή παρόμοιων εφαρμογών, θα επιτρέψει την καινοτομία και τη δημιουργικότητα, ενώ θα συμβάλει και στη λειτουργία κομβικών συστημάτων ή επιμέρους λύσεων ως υποδομές και επαναχρησιμοποιήσιμα δομικά στοιχεία.

4 ΑΝΟΙΚΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ.

Υιοθέτηση ανοικτών προτύπων, ανοικτού λογισμικού και ανοικτών τρόπων ανάπτυξης λογισμικού για τα πληροφοριακά συστήματα του δημόσιου τομέα και τις δημόσιες υποδομές ώστε να διασφαλίζεται η ψηφιακή ανεξαρτησία σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

5 ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΗΜΑ = ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ + ΔΕΔΟΜΕΝΑ.

Ό,τι χρηματοδοτείται από δημόσιο χρήμα, θα πρέπει να παρέχεται με άδειες ανοικτού λογισμικού,